

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvtérkedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bermentesen küldendők.
Ké. iratok nem adának vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz nordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díj:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyiltér sora 15 kr.

Megyei közgyűlés.

Addig tartjuk a sok rendkívüli közgyűlést, hogy már rendesnek tekinthetjük ezt az állapotot. Decemberben is volt rendkívüli gyűlés, — illő, hogy az év első hónapja se muljék el a nélkül. Jan. 30-án tehát szép számmal gyűltünk össze, különösen az új bizottsági tagok, virilisek és választottak egyaránt, eljöttek a nagy hó és hideg dacára. Csak főispánunk nem jöhetett el M.-Vásárhelyről, mert ágyban fekvő beteg volt, ezért tehát Csató alispán vezette gyűlést szép rendben.

Először is a választott bizottsági tagok lettek névszerű felolvasás után bemutatva: azután némi bámulattal adóztunk azon vármegyéknek, melyekre hivatkozott a földmívelési miniszter, midőn az ebadó állapot mutatta ki fedezetül az állatorvosok hiányzó jadalmazására. Hát hiszen jó lenne, és szép lenne, ha az ebek jövedelme olyan nagy, olyan biztos és olyan állandó volna, de hát ki hiszi el addig, a míg vagy három esztendőn át nem látta az eredményt, mert a „kutya ugat, a pénz beszél“!

Szegény Róth Ferencz, Abrudbánya város érdemes jegyzője, de megkeseríteték az ő választását! Azt állították róla, hogy nem is kvalifikált, s rosszul is volt választva. Pedig 1878 óta volt aljegyzős a míg szegény Ternoveán főjegyző betegeskedett, csinálta a jegyzőkönyvet is. Hanem hát azért tesznek minden radikális törvény végére egy épen nem radikális „átmeneti intézkedést“, hogy a régi, hű szolgákat megmentsék vele a diplomások ostroma elől. Ilyen §. van az 1883. I. c. végén is, — minek alapján Róth Ferencz jó szolgálatai jutalmául megmaradt a helyén.

Erős csatára voltak elkészülve a községeknek haszonbérbe adott italmérségi jogok miatt. A kiknek nem jutott a gescheftből, egyszerre szívükre szállott az illető község jól felfogott érdeke, mely azt hozná magával, hogy sokkal drágábban adják ki az önzetlen fellebbezőnek, ki azonban megelőzőleg keveset, vagy épen nem törődött a sokat emlegetett „közjóval“, — azt pedig elmulasztotta, hogy jó

ajánlatot tegyen előzetesen a községnek, mielőtt a kincstártól kivette volna. Azonban — semmi csatározás se következett be: szó nélkül fogadtatt el azon javaslatot, hogy a kinek a községek adták, azoké marad a pálinka mérés. Beszéltek, hogy isznak is rettenetesen.

Vizakna város korosma házainak és mészárszékeinek kiadása. Abrudbánya városnak a piaci vamdij fizetés elleni jövedék csonkításáról szóló szabályzata, Verespatak éjjeli-őr szabályzata több-kevesebb változtatással elfogadtattott.

Nem kis megütközést keltett az Abrudbánya város által kibérelt italmérségi jog kezelése ügyében követett eljárás, melyet a közgyűlés határozata ellenében, minden részletesebb utasítás nélkül a polgármester alkalmazásba vett oly módon, hogy házilag kezdte kezelni a szesz, pálinka stb. árulást. A város szabályszerű intézkedésre utasított, a polgármester ellen pedig fegyelmi vizsgálat indították.

A különböző bizottságok következő eredményekkel lettek megalakítva:

Az állandó választmányba 60 tag.

Avéd Jákó, Bares Ferencz, Bartalus Sámuel, Batta Bertalan, Benedek Károly, Gr. Bethlen Sándor, Blaska Ubáld, dr. Bocz József, dr. Boér Jenő, Csató Ferencz, Csató Lajos, Deli Ödön, Dezső Zsigmond, Ebergényi Mózes, Enyedi Lajos, Imecs Domokos, Fábán Sándor kanonok, Garda József, Glück Mór, Gramma Sándor, Hosszu László, Hegedüs János, dr. Jeney Elek, Jónás Adolf, br. Kemény Endre, br. Kemény Géza, Kis Bálint, Koszka Vilmos, Kovács Gyula, dr. Kovács Ödön, Kremniczky Amánd, Lázár Albert, Makkai Domos, Medgyes Bálint, dr. Mohay Sándor, Moldován János kanonok, Majer Ödön, Mórággy István, Nagy Lajos, Novák Ferencz, Oelberg Gusztáv, Pávai V. Elek, Pogány János, Popp György, Sándor János, Szalánczy Lőrincz, Szalánczy Jenő, Szilágyi Farkas, Szűcs József, gr. Teleky Domokos, Timár Károly, Török Antal, Varró Gerő, Vadadi Gergely, Vincenti Miksa, Veszely Károly, Zeyk Dániel, Zeyk Gábor, Zeyk József, Zeyk Kálmán.

Az egészségügyi bizottságba: Tóth Miklós.
Statistikai bizottságba: Szalánczy Jenő, dr. Winkler Albert, Vincenti Miksa.

A megyei tisztviselő nyugdíj alap bizottságba: Szalánczy Lőrincz.

Igazoló választmányba: 5 tag választva: Gáspár János, dr. Kovács Ödön, dr. Magyarai Károly, Zeyk Kálmán, Török Bertalan, — kineveztve: Csató János elnök, Garda József, Szalánczy Lőrincz, Müller Mihály.

Bíráló választmányba: 5 tag: Medgyes Balint, Moldován János, Nagy Lajos, Tóth Miklós, Zeyk Dániel.

A lovatató bizottságba: elnök Szalánczy Lőrincz, főispán által kineveztve: Batta Bertalan, gr. Bethlen Sándor, Varró Gerő, állatorvos Rákosi Bálint.

A lötenyésztés emeléséről gondoskodó bizottságba: elnök Szalánczy Lőrincz, tagok: gr. Teleky Árvéd, Horváth László, Müller Mihály, Szász József, Vincenti Miksa, Pogány János.

Erdészeti albizottságba: Novák Ferencz, Kovács Gy.

Elfogadtattott a filloxera elleni védekezésről szóló szabályzat. Az abrudbányai laktanya költségeinek fedezésére 8000 frt kölcsön vétetik a tisztviselői nyugdíj alapból, a naogyenyedi honvédlaktanya részére pedig új ürszék építtetnek. Elfogadtattott Pávai V. Elek indítványa a terminus meg nem tartása miatt nem kárpótolt urbériségek tárgyában. A m. tisztviselők javadalmazása érdekében felirat intéztetik. A tárgysorozat befejezése után az elnöklő alispánt éltetve oszlott el a gyűlés.

Naplómból.

1876-1892.

Pu'szky Ferenc ur, Nemzeti Múzeum igazgató ó méltósága mult 1891. év szeptember hónapban a Bethlen-főtanoda gyűteményei megtekintése végett városunkban időzvé, felkérésre naplójegyzeteim egy tárgya érdekében és alapjára tőle megszokott kitűnő felolvasást tartott szeptember 17-én, szűletése napján. E tény indít arra, hogy e tárgyra vonatkozó naplójegyzeteimet nyilvánosságra hozzam, jóllehet e jegyzeteket, annak idejében emlékező tehetőségem eberen tartására tettem.

TÁRCZA.

Karácsoni történet.

Esik a hó szaporán
Szent karácson estén,
Ak kor indul Thar Pál
A fűzesi mesgény:
Deli vállán a dolmány,
Csak ugy libeg rajta,
Róza nyelvű lokossát
A kezében tartja.

Átalutnál a lidőre
Készter is alácsap.
Mégse rezzen a legény,
Bárha halványabb —
Ordas farkas kerüli,
Neki, neki roff-n,
Száll a farkos, nyi a vad
Rómesen, erőssen — —

A fűzesi bírőék
Lakodalmat ülnek,
Kihallzik a határba,
A hogy h-gedülnek —
Bíró lanya ezüstös
Hangja is kihallik —
— Thar Pálnak az a hang
Szívébe nyilatlik.

Z-zng a zene, tart a tánc
Az ifjabbja vigad,
Az örege tapsot ver,
Szót a tánchoz így ad
Egy-kettő még kiperdül,
Járja, majd megroppan —
— Nézi, nézi Thar Pál,
De csak meg se moccan.

Szaporáz a vén cigány
Keze, lába buzza, —
Beszólítja a legényt
Szívének nagy buja

Kérdeztetik jó szóval,
Nem válaszol mégse,
Csak oda megy a bíró
Lányának elébe.

Elhallgat a muzsika,
A násznép áll vesztog.
Szilaj táncot Thar Pál
Egyedül így kezd meg
. Járja, járja a lány is,
— Megbővölte két szem —
Partája is megbomlik:
Nem pihenhet mégsem.

Összeeng a nászos nép
A nagy asztal mellett,
Az ifjabbak haraggal
Fokosra is kelnek —
Thar Pál oda se hajt
— Őrület van rajta —
S partáját a hűtlenség
Tépi szaz darabba . . .

Rezegő fény a falon
Árnyra-árnyat kerget —
Oda hagyja a legény
A vigadó serget;
Mégse pihen, pedig a
Róvat is elérte,
Még egy lépés . . . s ott volt a
Tisza közepébe . . .

Szomorun szól a harang,
Ifjú legényt sirtat —
— Bírőknál valaki
Még akkor is vigad;
Járja ezeeveszetten,
Partája szétépett,
Kacag, nevet s csókolja
A — nagy semmiséget

Ároktól F.

Reminiscentiák.

Gyönyörű szép kertje volt Józsi bácsinak. Kora tavaszról késő őszig a legszebb dísznövények fessetek a

gondosan őrzött csoportokban. A legpregnansabb és legváltozatosabb színekben nyíló gyönyörű virágok tar-káltak az áldott jó televényen és a messze külföld k.-tészetének kedvencei is ott díszlettek gondosan őrzve, a Józsi bácsi ágyásaiban. Szép és porondos utak kigyózták be az óriási kertet. Mindjárt a ház előtt egy nagy tórgruppírozva volt és csupán virágokat nevelt. — Egy egész ágyásban csupa love in idleness nyílt ezernyi változatban, tovább az amarillis hatlevelű pompás virágai bókoltak a szellőben amott a rhododendron csodaszép virága pompázott, míg ismét más ágyásban a bársonylevelű amaranthus és az acanthea váltajai tanyáztak. — De ki tudná még mind elősorolni a kert lakóit Józsi bácsi kívül?

Jött szűzán egy kis erdőszertű berek, szépen gondozva, az utak mentén vas padokkal és ha valakinek volt türelme, no meg turista lába hozzá, hogy a kert végéig leballagjon, ott találta a szőke Marost, a miut méltóságteljesen hőmpölyög le medrében, e földi édennek méltó staffageul szolgálva. És ezzel megmondtam azt is, hogy a világ melyik szögletében díszlett ez a gyönyörű paradicsom, mert dacára annak, hogy én ugy feldicsértem, még sem található meg semmi térképen, még a Justhus Perthes mappáján sem, pedig az Gothában készült.

Gyönyörű, árnyékos, természetalkotta lugasai voltak e kertnek, hol fenyőbokrokból, hol vadgesztenye lombokból alkotva. — Olyan pompásan olvasni, vagy szundikálni sehol sem tudtam, mint a Józsi bácsi kertjének valamelyik árnyas zugában.

Ismertem különben az egész kertet, még azt is, hogy melyik fán miféle madár fészkel s hány tojás van a fészében, mer hát Józsi bácsi nagy ornithologus lévén, mikor hozzakerültem nyaranta, engem küldözött fel a fákra tojást számitani s határozottan azon nap sokkal jobb kedvű volt és irántam nyajasabb, mikor hírül hoztam, hogy kedvenc fülemülje őt erőteljes csemetének az anyjává lett, Ilyen volt ő egész életében! Nagy gondot viselt a madarsira, de kalitba nem zárt volna vagy egyet

Ezelőtt mintegy 16 évvel, hat évi gyakorló tanítói működés, egy évi német egyetem és rokon iskolák látogatása után, egy közös igazgatás alatt létesített polgári fiú- és leányiskola igazgatásával lettem megbízva. Már az első évben oly közönséges és mindennapi akadályok merültek fel, melyeket azon iskolák, melyeknél eddig tanítottam, egy vagy más módon eltávolíthattak. Érttem ezalatt azon sajnos körülményt, hogy a szegénysorsu tanulók az év hideg szakában ruhátlanok miatt az iskolából gyakran kimaradtak.

Gyógyszerről kellett gondoskodni. A törvény ugyan intézkedik, hogyha az iskolába járást ruhátlanok akadályozná, e bajon az iskolaszék vagy gondnokság állami segély igénybe vétele által vagy társulati uton segít. A baj az iskolában mutatkozott, a segélyezés módját is tehát ott kellett kiköszölni és végrehajtani. Azt szokták mondani: „Bajban az ész találmányosabb.” Azon időben alig ismert gyermek-bálok és koncert előadások mutatkoztak kedvező segélyezési forrásoknak a velük járó bukkásokkal. Elhatároztuk tehát, hogy gyermekbált tartunk és a bukkás ellenében egy szokatlan eljárást veszünk igénybe, t. i. a bál jegyeket, napokkal a bál megtartási ideje előtt házról házra árusítjuk. Az árusítás váratlan szép eredménnyel sikerült, úgy hogy az árusításból befolyt összeg mindennemű kiadást előre fedezett némi tiszta bevétellel. Mainapig kedves emlékképpen őrzöm naplómban két jegyárulást: Fikker Teréz, most tanítónő és Horváth Berta növendékeink nevére a szép eredménnyel.

Ily eljárás után tartottuk meg első gyermekbálunkat 1878. febr. 23-án 125 frt 79 kr tiszta bevétellel néhai kedves emlékü Gaspár Jánosné, kir. tanfelügyelőné védnöksége alatt.

Nagy volt örömmük a szép bevétel fölött, nagyobb tiszteletünk és hálaunk a pártoló közönség iránt. A bevétel takarékpénztári kezelés alá jött s belőle tömegesen vagy egyenkint fiú- és leány növendékek a mutatkozó szükséghez mérten, kellő tapintattal ruháim és lábbelivel segélyeztettek. Ezért az alap „Segély alap” nevet nyert s ezt viseli ma is.

Ily módon tartottuk meg minden következő farsangon gyermekbálunkat és egynehány koncertet, hogy „Segély-alap”-unk ki ne apadjon.

Bályaai tisztelet kitűnő sikerrel és közkedveltséggel teljesítették tiszteletteljes felkérésünkre: néhai Gaspár Jánosné (kir. tanfelügyelőné), öv. dr. Donoghány Jakabné, dr. Nagy Albertné (honvéd törzsorvosné), gr. Busseul Henrikné, Kovrig Tivárné (nagybirtokosné) br. Kemény Eudréné (orsz. képviselőné) öngyáságai.

Mostmidőn iskolánk szegénysorsu növendékeinek sorsa ruhával segélyezhetővé vált, tünd fel a város összes felekezeti elemi iskoláiban a ruhátlanok baj. Elzárkózni az általános szükség előtt nem tudunk, a most alapított keblipénztárunkból a „Segély alap”-ból segélyezni iskolánk körén túl, a kimerülés nélkül gondolni sem lehetett.

Hogy ezen általános ruhátlanok bajon is segíthessünk, egyik kartársunk Nagy Mózes kezdeményezésére létesült 1884. évben a „Karácsonyfa”, „Fillérvör”. E kö-

rül csoportosultak iskolánk hivatottabb tanítói és néhány városi lelkes nő: Ürmösiné Farkas Mária, Pap Gyuláné, Ludvig J.-né, László Gy.-né, Winkler J.-né, Wokál J.-né, Folyovich S.-né, Krizmanicsné Grail Eleonóra, Zeyk Károly főispánné öméltsége alatt. Nem volt a „Karácsonyfa”-nak, „Fillérvör”-nek hivatali kara, a kezdeményező teljesítette a jegyzői és pénztárnoki teendőket, az ő családjára gyűltünk össze. A lelkes és buzgó nők egyetértőleg végeztek csaknem minden munkát. Gyűjtöttek pénzt viselt ruhát és lábbelit; szabtak, varrtak, alakítottak viselt ruhákat, a hol és mi szükséges volt, rendezett fillérestélyeket 10 kros belépő díjjal. Eleinte csak kicsinylésre kíséreltében teljesítette a „Fillérvör” nemes feladatát, de ez nem lankasztá buzgóságában, mert a közönség nagyobb része jó indulással figyelmébe vette a nemes irányu törekvést.

A Karácsonyfa körül csoportosult Fillérvör 1884/85. évben osztott ruhát a város összes elemi iskolák u. m. ref. leányiskola, róm. kath. fiú- és leányiskola, ág. hitv. fiú- és leányiskola, gör. kath. kisdudor és részben a Bethlen-főtanoda elemi iskolába járó szegényebb tanulóinak. Harmadik évben, 1885. novemberben tartott gyűlésen általános nézet szerint elérkezettnek mutatkozott az idő szervezkedésre munkamegosztás tekintetéből. Elnökké egyhangulag eszekély személyem lett kijelölve és felszólítva. Eddigi tapasztalatokból kiindulva, ismervén a viszonyokat és a város összes iskoláira már is kiterjedő és jövőben felmerülő segélyezési munkát, oly elnök választását hoztam indítványba, ki a különböző iskolák és családok s a közönség között kapcsol legyen; főképen munkában és adakozásban a város összes, különösen női közönsége tevékenységet fejtsen ki, mert csak így lesz megoldva az a fontos feladat, mely már is oly sok irányu törekvést kíván. Ezen indítványra egyhangulag Szilágyi Farkas ref. lelkész ur lett elnöknek kijelölve, a lelkész pedig Krizmanicsné Grail Eleonóra választotta. A gyűlésből Krizmanicsné Grail Eleonóra (választott alelnök) és eszekélységem, jelölt elnök lakására küldöttünk, felkérni az elnöki tiszt elfogadására. Köszönettel vette a bizalmat s az elnökséget elfogadta. Következő vasárnap az új elnök hívott össze gyűlést. E gyűlésről alig maradt el intelligens szó. A megalakulás megejtetvén: „Nagyenyedi Szegény tanulókat segélyező Kör” címet vett fel. E gyűlésből egy három tagu bizottság küldetett ki Ürmösiné Farkas Mária, Krizmanics Vilmosné és eszekélységem személyében Zeyk Károly főispánné öméltségéhez megköszönni a múltban tanúsított védnökségét, erkölcsi s anyagi támogatást; kérvény egyúttal, hogy a most alakult kört is hasonló támogatásban részesítse. Önélné köszönettel vette a figyelmet, pártfogását amennyire tőle telik jövőre is ígerte.

Igy szűlte a polgári-iskola: „Segély alap” a „Karácsonyfa”, „Fillérvör”, ezutóbbi meg a „Nagyenyedi Szegény tanulókat segélyező Kör”.

A „Segény tanulókat segélyező Kör” első ruhaosztási ünnepélyét 1885. december 20-án tartotta. 110 tanulónak osztott ruhát és lábbelit 350 frt értékben.

Az 1892. év dec. 18-án tartott ruhaosztás alkalmával 94 tanulónak osztott ruháim 320 frt értékben. Pénz-

készlete 800 forint. Tapintatos elnökség és lelkes nők kitűnő munkássága folytán áldásos munkáját fokozatos eredménnyel teljesíti s mely nagyobb városnak is diszére válnék. De nemcsak társadalmi téren gyakorolt jótékony befolyást a polgári iskola „Segély alap”, a menyiben megismertette és meghonosította a szegény tanulókat segélyezését, hanem saját körében, az iskola kebelében folytatta csendes munkásságát. Évi bevételéből, melyeket a bál bevételén kívül a nagyenyedi kisegítő-takarékpénztár adományai ugyrészben gyarapíták, két könyvtáralap alapított: „Tanítói könyvtáralap” és „Ifjúsági könyvtáralap”. Ezen alapokból lassanként „Tanítói könyvtár” és külön „Ifjúsági könyvtár” szervezetet be. Az első jelenleg számlál: 355 művet, 561 kötetben, értéke: 679 frt 30 kr; az utolsó 164 művet, 235 kötetben, 180 frt 81 kr értékben. A „Tanítói könyvtáralap” kifogyott, az „Ifjúsági könyvtáralap” 92 frt 92 krt tesz.

A „Segély alap” terhére egy eredeti Singer-féle varrógép is vásároltatott 70 frton 1880-ban, mely tizenkét évi használat után is legjobban var az iskola öt gépjé között.

De nemcsak az iskola kebelében és város területén végzett áldásos munkásságot a segélyalap, hanem távolabb vidékeken is adományozásra serkentette a nemes tette fogékony szívűeket. Ezek folytán alapított Kovrig Tivárné öngyásága mig isten élteti egy hazai arany, ösztöndíjat a számból legkisebb leány növendék részére évenkénti kiosztásra. Ugyancsak Kovrig Tivárné öngy. egy száz forintnyi alapítványt (az iskola takarékpénztárral kezel) tett, melynek évi kamáját a történelemből legkisebb leány növendék kapja. Néhai öv. Málnási Ferenczéné pedig egy ezernégyszáz forintnyi alapítványt tett segélyezésére.

Ez rövid tartalma „Naplóm”-nak, polgári-iskolánk „Segély alap”-jának keletkezéséről és működéséről, mely jelenleg háromszázötvenhárom frt hatvanhat kr pénzzel rendelkezik s ha h-lyesen számítunk folyó 1893. év január 1-én 5% kamat mellett 407 frt 18 kr pénzkészlettel képvisel.

Nem kiesnylendő azon munkásság, melyet a polgári-iskola tenítő testület az iparostanulók ügyében kifejtett. 1878. évi ápril. 17-én kérvényt adott be a városi iskolaszékhez, hogy a felekezeti gondozása alatt fenntartott mesteriskola, vagy vasárnapi iskola helyett, egy a mai kor kívánalmainak megfelelő iparosiskola állítatnék fel az iparostanulók rendszeres oktatására. Az iskolaszék a kérvényre az ügydarab beérkezését jelző szokásos rávezetést: Sz. 4-1878. 28/6. — Isk. sz. j. k. megtette és a kérvényt visszaadta azon szóbeli utasítással, hogy tanítótestület az iskola felállítására vonatkozó előmunkálatokat tegye meg. Az iparostanulók iskolájának szervezete, tauterv, fejelelmi és rendtartási szabályok, az igazgató lakásán egy pár nap alatt elkészült, körülbelül három innyi. Betekintés, esetleg módosítás végett az iskolaszék kir. tanfelügyelő, néhai b. e. Gaspár János urat kérte fel egy bizottság vezetésére. A bizottság n. Gaspár János kir. tanfelügyelő ur lakásán 1879. évi november 12-én ült össze dr. Bartók György ref., Süttő Libor róm. kath. lelkész, Dancs Samu polgári iskolai igazgató, Király Miklós polg. isk. tan. iskolaszéki jegyző urak. A szervezetet némi eszekély módosítással az iskolaszéknek ajánlotta a bizottság.

Ily előmunkálatok után az iparostanulók iskolája felállítatott, ugyszintén a kereskedő-tanulóké is. Az iparostanulók ismereteik alapján két osztályba osztattak be, előkészítő osztályba felvételt 37 tanuló, I. osztályba 43 tanuló, a II. osztályba csak is kereskedő tanulók vétettek fel 11. A tanítás kezdetét vette 1879. évi december 2-án, a városi hatóság részéről jelen volt tek. Veres Mózes rendőrbiztos ur.

Közvetlen dolog, hogy minden kezdet sok nehézségekkel küzd. A tapasztalat az iparostanulók iskolájának oktatásánál, vezetésénél is sok nehézség, akadály és kellemtelenségről szolgál bizonyítékkal anyival inkább, mert akkor még fővény nem támogatott, sőt annak megjelenése 1884. év után is fenntartotta magát a régi rossz szokás, csak lassan-lassan egyhült, most már medrében csendesen folydogál a sok fáradsággal egyengetett uton.

És végül a polgári iskola volt meleg ágya „A nagyenyedi dalkör”-nek is. Ennek egyik termébe gyűjtögetett össze egy pár énekelnit szerető, dalkedvelő fiatal ember és családok férfit. Lassan-lassan nőt mint hógomolya, s ma női tagokkal is kiegészítve kitűnő dalkör működik minden szepet, nemest felkarolva a nagy közönség köztetsége kíséretében.

Dancs Samu,
polg. isk. igazgató.

Levelezés.

Egy fontos vizaknai ügy, melyben halasztás nélkül intézkedni kell!

Vizakna képviselő testületéhez a helyi tek. járásbíróóság felhívást intézett, hogy az a bíró, albíró és közigazgatók megfelelő lakásról gondoskodják.

Képviselő testületünk jan. 14-én tartott rendkívüli közgyűlésében a kérdés ügyébeni intézkedést elvben el is

fél Muszkaországért; még nagyobb atyai gonddal őrizte virágait s ha valaki letépett belőlük csak egy fatyuhajtást is, az Józsi bácsi előtt rablógyilkossal egy kategóriába esett. Emlékszem egyszer nagy jégverés alkalmával vesszélyeztetve volt egy kifutott, drágán hozott cannabinná-tó, melynek nyílását Józsi bácsi szivszakadva várta. Látna a kemény áldás sűrű hullását, Józsi bácsi is kirohant és ráborult a drága cannabinná-tóra s a negyedóráig hulló diónyi jég ott kopogtatta a taktust a szél fútytyához az ő hátán. Az egész kert tönkre volt verve, de a cannabinná megmaradt s Józsi bácsi mégis csak meglátta a virágát.

Ugyancsak ekkor kertje pusztulásu egy neki busult, hogy három napig nem evett s én már komolyan kezdtem elmélkedni a felett, vajjon Lipótmezőnek, vagy Szébennek van-e szebb fekvése? — Tavasszal azonban a kert újra diszlett, mintha semmi sem történt volna. Drága pénzen érkezett a szélrózsa minden irányából új palánta.

Érettségi után nagy vacatióba jártam először Józsi bácsinál, a ki mellelleg megjegyezve nagybátyám volt. A szülőimről sokat hallottam emlegetni a szép kertjét s egész életmódját. Tudtam, hogy agglégény s a háztartást egyik távoli rokonának örökbefogadott leánya vezeti, a ki tizenöt éve dacára kész tizenhárompróbás gazdasszony. A kíváncsiság azonban győrt s alig vártam, hogy megérkezünk, már mint négyen én, a kocsis és a két nő. Végre a kocsi megállott a szülői befutott tornác előtt, én legugrottam s magam előtt találtam a tornác-ajtóban egy tisztes öreg embert, az örökös magyar atillában, szájában az elmaradhatlan tájékipával. — Eöbbs rendelkezett a kocsisnak, aztán röviden megszólított:

— Isten hozott öcsém! Kertlj bennebb!

Bementünk. A kocsis behozta a paktomat, én meg ott álltam nagyon is bambá módon; szerettem volna valamit beszélni, csak tudtam volna mit? Az öreg nagy befolyással volt reám, nem mertem én kezdeni meg a beszédet. Ő aztán egy darabig jól eső nyugodtsággal sé-

tált s fel a szobában! végre szólt:

— Ugy-e nem ismered Z-uzsikát? No majd behívom! — s azzal kinyitá az oldalszoba ajtaját s kikiáltott a konyhára: Z-uzsika te! Gyere be egy kienit! — mire egy zűstességű hang felült vidoran: Azonnal bácsi!

Éh! Most jön a bemutatás, gondolám s azonnal megigazítam a nyakkendőmet, lesimitottam a hajamat, kikészültem a torkomat s így elkészülve vártam a kisasszonyt. Nemsokára kellett várom. Nyílt az ajtó s könnyedén beugrott rajta egy borzas hamupipőke, egy felsünygaly. Karsu, lengo termétén jól állott az egyszerű ruha sáros kis kötényéről csak úgy felegzett a liszt, gömbölyű karján könyökig fel volt gyűrve a ruha, sejtetve, hogy kenyésülés lesz a háznál. Piros arcán, haján itt-ott teheren látszott a liszt, mert bizony szitaláskor nem lehet a finom liztfelhőből kibontakozni. A mint engem meglátott, hólyagos, nagy, fekete szemével rám nézett, tetőtől talpig végig méregetett, majd kedves, faggató hangon kérdé:

— Ugy-e Józsi bácsi ez ő? — Aztán hozzám sietett s miközben lisztes kis kacsóját felém nyújtá, szólt: — No adjon hát kezét! Én Z-uzsika vagyok, a bácsi kedvence. magát pedig úgy hírből ismerem, sokat beszélünk estenként a bácsival magáról. Mindjárt hozok be egy pohár meleg kávé, tudom jól fog esni.

— Köszönöm, nagysád, — hebegém, meg akarva köszönni jóindulatát, azonban furcsán járta, mert Z-uzsika rám nézve, elnerette magát s szólt:

— Tudja én nem vagyok atőle nagyságos persona. Engem Z-uzsikának hívnak — s azzal ott hagyott a falképnél s kiszaladt kávé forralni; én meg utána néztem, mint egy tűneménynek. — Olyan álomszerű volt egész megjelenése. Ott állott lerajzolva emlékezetem lapján egész gyönyörű alakja, de azért alig vártam, hogy ismét bejőjön s gyönyörködhessem egyszerű modorában, igazi szépségében.

Z. Szász Gerő.

(Vége köv.)

fogadta egyhangulag; biztositagot is küldött ki az ügy minden oldalról meghanyasa tekinteteben; — sőt t. Timár K. ur elismerést érdemlő buzgalommal, egy csinos emeletes épület tervet is készített.

Azokban egy pár napmulva a városban oly ellenáradat indult meg, mi miatt a járásbíróseg reményét veszve, elhatározta illetékes felsőbb helyre intézkedés végett lépéseket tenni.

Városbelieink egy része a fennemlített tervvel járó 15—16 ezer frt költséget sokalja; más része holmi szempontokból, az építést elhalasztandónak véli, aggályokkal van.

Előismerem, hogy egy városra nézve igen kényes kérdés befektetéseket tenni, — sőt adosságot is csinálni oly épületekre, melyek jövedelmének sorsa bizonytalan; — előismerem azon aggodalmat is, hogy a járásbíróseg megszüntetése esetén, vagy azon esetben, ha privátusok által új épületek emeltetnek s az illető hivatalnokok ott olcsóbban kapván szállást a városi épületeket ki nem veszik, akkor mi történik?!

Meghajlom több már felhozott aggodalmak és érvek előtt is, mert a mi igaz és megtörténhetik, azt egy számító, komolyan gondolkozó és mindenből lelkiismereteket csináló hazafi figyelem nélkül nem hagyhatja. De olyanok a körülményeink, hogy valamit mégis tenni kell halasztás nélkül!

Szerintem legnagyobb aggodalomra az ad okot, hogy ha halasztás nélkül szállásokról nem gondoskodunk legalább a három főbb hivatalnokot véve és a tek. járásbíróseg panaszát emel az illetékes miniszteriumnál, egy új organizáció alkalmával megtörténhetik, hogy a szállás hiányt is tekintetbe véve, a járásbírósegét megfosztattunk.

Első teendőnk tehát, a t. járásbírósegot lehetőleg megnyugtatóni olyan lépéseink által, a mikben feltétlenül bizhatik; továbbá, oly átalakítást és építkezést tenni, a mi sokba nem kerül, s a mit a járásbíróseg megszüntetése esetén is a város javára használhatunk!...

De mikép lehet ez? — — — Igen könnyen!...

A piacón levő két keresma helyiség 10—11 hónap mulva a város kezébe visszavehető; ezek közül a felsőt alakítsuk át 1 hivatalnok részére szalassá, az alsót úgy, hogy ott legyen vendéglő is egy részében, a más részében olvasóterem és könyvtár helyiség. A Tézsi-féle felken levő nagy ronda házat rontsuk le, ott építsünk egy olyan földszinti épületet, a milyennek rajzát a képviselő testület gyűlésén bemutatam; melynek egyik felében lenne 1 hivatalnok, a másik részében a másik hivatalnok számára lakhelyiség. S minthogy óvodát a város maga költségén építeni nem képes, minthogy az állami iskoláknál erre van elég helyiség is, hasson oda a város, hogy az állam a jelzett helyre állítsa be állami költségén az óvodát.

Ily módon elég lenne tere minden irányban oly mérvű költséggel, mit a város minden halasztás és aggodalmak nélkül eszközölhetne!...

Szakértelemmel bíró egyén felszámítása szerint, ezen átalakítások és építkezésekre mintegy 8—9000 frt költséggel, a meglevő és még költség nélkül előteremthető anyagok mellett, mit kölcsön amortizáció utján lefizetés mellett fel lehetne venni.

S mi fedezné és törleszténé le ezen kölcsönt? Maga a jelzett helyiségekből befolyó házbér!

A járásbíró lakpénze 200 frt, az albiró is 200 frt, a közjegyző fizetne 250—300 forintot, az olvasóegylet 50—100 forintot. Miből befolyna = 750 frt.

A felvett 8000 frtnak kamata 400 frton, a jelen olcsó kölcsönököt figyelembe véve, felül nem menne, törlesztésére még maradna még 350 frt. Minek tolytán 20—22 év alatt, maga a befolyó házbér törleszténé a befektetett tőkét kamatosztól.

Ha a jelzett kiadások a város pénztárából még egy pár száz frtra szükség lenne, ezen áldozattól sem szabad visszariadnunk akkor, a midőn a járásbíróseg után városunkban több mint 12,120 frt van! De tekintetben kell vennünk azt is, hogy a közjegyzőség is mintegy három ezer forintot hagy Vizaknán! Összesen a járásbíróseg és közjegyző után, Vizaknán marad 15,120 frt.

De okunk sincs tartani a járásbíróseg megszüntetésétől, hisz egy oly járásbíróseg, a hol ügyforgalom 1892-ben köz polgári, telekkönyvi, bunvádi, elnökségi beadvány 9059, kisebb polgári per 300, kézbesítői 15,390 drb, telekkönyvi értékgörögöl ingatlanoknak 756.666 frt volt s ahol az ügyek napról-napra szaporodnak! már ezek folytán létezése és maradása elég szilárd bázissal bír. Aztán, látva a fenn elősoroltakból ügyünk igazságság voltát, ugy maga a magas kormány, mint a nemes vármegye is, tölonk jóindulatú pártfogását nem vonja meg akkor, midőn tudja azt, hogy Vizakna ügyei pártfogásával, nemzeti magas missziót is teljesít!

De arra az esetre is, ha a járásbírósegét megfosztattunk, s fennemlített építkezés és átalakítás káros nem volna a városra, mert a csendőrség, jegyző, orvos, állatorvosnak, ha kevesebb haszonbérbe is, de ki lehetne a lakokat adni, vendéglő is azok újból átváltoztathatók.

Szentkatolnai Bakk Endre.

Abrudbánya, 1893. jan. 29.

Vadászat. — Román lelkészek dolgai.

Mint minden vidéknek, ugy nekünk is mint hegyes vidék lakóinak meg van az élvezetünk; ugyanis alig egy éve megalakult vadásztársulat f. év január 28-án tartá meg egyik nagyobb szerű vadászatot főlövészmaster kir. jár. bíró

Zanathy Gábor ur vezetése alatt. A vadászat területe magában foglalta Szohodol, Kerpényes és Abrudfalva vadász területét, s így én is mint az egyik község lakója ezen szép élvezetből áhátva, uoha a vadász társulat tagja nem vagyok; de Nimrod fia közé magam bátran sorozhatom. Kaptam magam s flintámat a szegről leakarozva hátamra vettem, s ellenkező irányban Verespatak felé vettem utamat s alig érve ki a verespataki nagy tó felé, a mely annyi örömet s but szerzett, egy átkozott róka koma lőtávolságba mutatja fogait felém, én hogy hatalmamba kerithessem, utánna vettem magamat és — képzelve csak a tek. Szerkesztő ur! a ravaszdi koma épen a híres Detonáta alá csalt el, s hogy csakugyan a szép Detonáta alatt voltam, — mert télen is szépek mondható, — bizonyíthatom az által, hogy a tek. Szerkesztő urnak is nevét egy hatalmas hükkfa oldalába berésve láttam. Itt a Detonáta tórébe elmerengve a természet egyszerű művén, elhatároztam magamban, hogy az alig egy pár lővényire fekvő Bucsum Siasa községbe leereszkedem, mert lakosai barátság szeretők s különben is pihenésre volt szükségem. A községbe leereszkedve egy üzlet helyiséget pillantottam meg, melybe bemenve örömmel tapasztaltam, hogy az üzlet oly szép, hogy még városba is beilik, s hasznobére is jóval túl haladja városi üzletekét; mert haszonbérletje állítása szinte 600 frton felüli haszonbért fizet.

Itt kipihenve magam, éppen indulni akartam, a midőn több jó bucsumi ismerősöm lépett be a bolt helyiségébe s beszélgetni kezdtek, hogy az alig egy fél-óránnyira fekvő Bucsum Pojéni g. keleti lelkész Adámovics, ha vagy egy hívet temeti el, bucsuztatóját miudig azzal végzi, hogy „vesznek a Magyarok és éljenek a Román atyafiak”; ezen beszélgetésnek eleinte hitelt adni nem akartam, de miután nevezett lelkész urnak Abrudbányán több mivelte dolgot hallottam elbeszélni s különösen midőn az Abrudbányai Magyar Kaszinó helyiségébe a magyar lapokat elégette (!) csakugyan a beszélgetésnek hitelt kellett adnom, s hogy ezen utóbbi tetteiről a lelkész urat felölősegre nem vonták, mint mondják, beszámíthatlan állapotának köszönhető.

Midőn az idő délfelé járt, bucsut vettem a jó bucsumi ismerőseimtel s utánk indultam Abrudbánya felé, utamba találva Bucsum Izbitát történelmi nevezetességgel, melyben 1848 előtt egykor a híres Katalina szónoklatait tartotta a jobagság eltörölése mellett, ezen elmerengésem közepette megérkeztem Bucsum Cserbu községbe, a hol is egy szavahihető ismerősöm az ottani g. keleti lelkész Todea Janos uról még nagyobb szerű dolgot beszélt el, mint a milyet az előbbeni lelkész urról hallottam. Ugyanis nevezett lelkész ur sem jobbat, sem rosszabbat nem tett, mint hogy a Románok karácsonja első napján a szt. irás magyarazata helyett első sorba a tordai Raczin ügyvéd szerencsétlen bécsi utját; nemkülönben a laetulusi pap Lukács szenvedésait, a miért egy mond a t. lelkész ur, adta elő bizony szeretett kiralyunk reánk megharagudott s azt minden óran a Magyarok várhatják, büntetésüket, s még Isten tudja miféle rágalmat szórhatott ellenünk a lelkész ur, mert magyar ellenes beszédjének végeztével híveit megeskette, hogy a mit hallottak, szivökben megtartják.

A mint értesültem több értelmes híve s lelkész urnak nagyon zúgolódott a szt. irásnak ilyen hirdetéséről, s készülnek neki megmagyarázni, hogy a templom nem a politikai tüntetések színhelye, hanem az Isten igéjének hirdetésére s lelki nyugalmak megszerzésére lett építve.

Ily hírek hallatára nagyon elkomolyodom, hogy Abrudbányától alig egy fél órányira fekvő községbe ilyen magyar ellenes tüntetéseket halijon az ember plane szószékéről hirdetni s így elhatároztam magamban, miután már az idő is későre jár, beutazok Abrudbányára s ott magam majd kipihenve, a lőtt róka koma bőrarával számolam kiegyenlitem s a hallottakat a tek. Szerkesztő urnak is meg írom.*)

Abrudbányára este 11 óra felé érkeztem be, éppen azon időben, midőn a vadász társulat hazakereszt, s nagy örömmel lehetett, mert ugyan csak puffogtattak a városba, nem gondolván meg, hogy gyakran az örömet bu váltathatja fel.

Vidéki.

Vegyes hírek.

— Gyulafehérvár fejlődését igen érdekesen jelzi a mult évről szóló polgármesteri jelentés, mely szerint lakításba van helyezve a megfelelő pénzalapok gyűjtése folytán: a polgári iskola felállítás, forrasviz bevezetése, egy új köztemető berendezése, a villamvilágítás létesítése, árvaház létesítése, új vásártér berendezése. Drombárnál a Maroson egy álló hid építése. Ha a város derék törekrései gazdagabb polgárai s különösen a püspökség és a káptalan a maguk hatáskörében és intézményeik fejlesztésével is hathatósan támogatnak, ha a város és vár között levő építési határvonalat, legalább egyik oldalon kisebbre lehetne húzni, hogy a város a takarékpénztár épületétől kezdve az egész községbe emelkedett területen is fejlődhessék, még biztosabb lenne a haladás örvendetes folyamata.

— A február havi közigazgatási bizottsági ülés főispáni intézkedés folytán február 15 én fog megtartatni.

— Menyegző. Pasztóhi Ófőn csorai körjegyző e hó 7-én tartja esküvőjét Istváni Janos telekkönyvi biztos s

*) Ajánljuk a nagy. alispán és kir. ügyész urak figyelmébe. Szerk.

alvinczi birtokos kedves leányával Annával. Szerencsét kívánunk a fiatal párnak.

— A n. enyedi takarékpénztár részvény társaság e hó 12-én d. e. 11 órakor az újvároszhoz nagy teremben tartja meg reudes évi közgyűlését. A mint ballink az Igazgatóság ez uttal is kedvező beszámoló jelentéssel lép a részvényesek elé.

— A n. enyedi gyümölcsészeti egylet f. hó 5-én déli 11 órakor gyűlést tart.

— Az 1893-iki kutyatartási díjak megállapítását feltűntető összeirasi és kivétési lapstrom a tanács által helyesbitve és elfogadva Nagyenyed város pénztárának hivatalos helyiségében 8 napi közszemlára azaz február 5-től 12-ig kiván tere, felhivatik az érdekelte község az határidőn belül betekinteni és a netán sérelmes részt 15 nap alatt a már jelzett pénztárnál annyival is inkább megfellebbezni, mert a kitűzött határidőn túl beadott fellebbezések nem lesz ek tekintetbe vehetők.

— Megnyugtatósal a n. é. község tudomásárkivánjuk hozni hogy a „Szegény tanulókat segélyező kör” által rendezett fillérestélyek felülfizetéseinek nyugtázását s egyéb a községet is érdekelhető elszámolásokat, lapunk tárgyalomza miatt, a jövő száma kellett halasztanunk.

— Fehérnemű szabás és varrás. A nagyenyedi állami polgári leányiskolával kapcsolatos kézimunka tanfolyamon, a 2-ik felévi 5 hónapos tanfolyam tárgya fehérnemű szabás és varrás leend. Beiratkozhatni f. hó 10-ig Későbbi jelentkezés nem fog tekintetbe vétetni. — Nagyenyed 1893. febr. 2. Sebestyén Sándor, h. igazgató.

— A nagyenyedi dalkör a „Róza Regé” oratorium számos szereplőjének s újan fölkerült dalkedvelőknek szives közreműködésével, 1893. évi febr. hó 11-én, este 8 órakor kezdve, a régi városház termében „dalos mulatságot rendez. — Program: 1. Szemelvények Borsai Samu „Szoknyás hősök” operettjéből, teljes zenekísérettel: 1) Ouverture. 2) Romance. 3) Duo. 4) Couplets. 5) Keringő. 6) Induló. H. Népdal-egyveleg (férfi kar. III. Tanc reggeig. (Magyar táncok népzenevel, a többi táncok tancosa zenére.) — Belépőjegy ára 1 frt; ifjúsági-jegy 50 kr. — Jegyek előválthatók W o k á l Janos könyvkereskedésében, este a pénztárnál.

— Az erdélyi kárpátgyelet alsófehérmegyei osztályának választmányja jan. hó 31 én Csató Janos kir. tanácsos alispán elnöklete alatt tartott ülésében lekesültén határozta el a detonáti menedékháznak 2177 frt 86 kr költséggel létesítését. A swezi styiban építendő menedékházban egy erdőri lak és erdész tisztviselő, vendégszobán kívül egy terem és 3 szobácska lesz, melyekben három család is töltheti az éjt, hogy nappal a környéken kirándulásokat élvezzen. Megyénkben menedékház lesz az első nagyobb turistikai alkotás, melynek sikerétől függ, hogy a hasonszerű menedékházak hálóterű szervezettel egyleti s később magánállalati uton is létesüljenek. A megyei osztály által elvállalt anyagi teher felülmúlja ugyan ez idő szorinti aktivait, de remélni lehet, hogy a turistika horderejét a megyei pénintézetek s a legközelebből érdekel Abrudbánya és Verespatak bányabirtokos községe felfogván, kiki meghozza a maga áldozatát. Egyébaránt a teher felét maga a földmívelési miniszterium, negyedrészt a központi egylet viselendő.

— A kanyaró a 10 éven aluli gyermekek közt az utosó 2 héten mutatkozott. Addig is, mig a kérdés közegészségi bizottság elé kerülne, ajánlatos volna a hatóságilag nyomtatvány útján közzölt övrendszabályokat betartani, a Bethlen főtanoda kórházat kanyaró-járvány kórházát átalakítani és minden beteg collegistát ide koncentrálni. Kanyaró beteg van: Várszeg-utca 136. sz. alatt Andrádi Istvánál, Várszeg-utca 19. sz. alatt a Gajzágó házban, Magyar-utca 20. sz. a. a Vincze Dávidnál, Hid-utca 9. sz. a. a Collegium kert közepén, özv. Talán Lázárúnál, Főter 8. sz. a. Sándor Miklósnál. Csak a legnagyobb ószinteség és nyilvánosság teszi lehetővé a ragályos betegségek terjedésének megakadályozását.

— Phylloxera ügyállása Németországban. Németországban a phylloxera ellen kizarólag csak az irtással védekeznek. Az összesen 134.000 hektár szőlőterületből 1874-től 1891. év végéig csak 1,284 hektár lett kipszuttva s ezen védekezésre 2,850,735 marka lett fordítva. Ezen igen kedvezőnek mondható eredmény első sorban azon szigorú és lelkiismeretes állandó hatósági felügyeletnek köszönhető, mely alatt a Német-birodalom szőlői állanak. Mihelyt a phylloxera teilepte észleltetik, az illető szőlők az állam költségén s meglehető kárpótlás mellett azonnal kiirtatnak s az illetékes hatóság az irtás helyén és környékén a következő években is szigorú felügyeletet gyakorol. Ezen védekezéssel a phylloxera vész teljesen kiirtani ugyan nem lehet, de az mindenesetre tény, hogy jöttehet Németországban az első infekció 1874-ben, tehát 18 évvel ezelőli fedeztetést fel. Németország mas államokkal összehasonlítva a phylloxerától aranylag még igen keveset szenvedett, mig ellenben Magyarország legtöbb szőlővidéke tönkrement.

— Értésítés az állami tanítóknak székelykőről történő eltávolása ügyében. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur f. évi január 13-án 40/230 sz. a k. leiratával elrendelte, hogy az állami elemi iskolák tanítói és tanítónői ugy a tanév folyamán, miqt a nyári nagy

szünidő alatt állomáshelyükről való eltávozás esetén távozásuk és visszaérkezésük napját, valamint távollétük alatti tartózkodásuk helyét az illetékes gondnokság elnökének mindenkor előzetesen bejelentésük.

Orvosi. Legközelebb megjelenik Eckstein Bernát ur Budapest, fűrdő-utca 4. sz. kiadásában az „Orvosok országos címirtára”. A kiadó felkéri tehát a t. orvos és gyógyszerész urakat, miszerint pontos címüket vele tudatni sziveskedjenek, mely cím ingyen közöltetik. Azon t. urak, kik erre vonatkozó kérdőívet vettek, tisztelettel felkérőtetek azokat kitöltve visszaküldeni.

Az adózó közönség figyelmébe. Felhívatik N.-Egyed város adózó közönsége, hogy az 1893. évi I. sz. évnegyedére esedékesé vált adójukat a múlt évi hátralékkal egyetemben f. hó 15-ig annyival is inkább befizetni el ne mulasszák, mert ellenesetben az 1883. évi 44. t. c. 41. §-a értelmében nemcsak hogy 6%-os késedelmi kamatot fognak fizetni, de aót még a végrehajtás kellemetlenségeinek is kiteszik magukat.

Uj intézmény. A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás kimutatásokat hoz nyilvánosságra az általa leplombozott magvakról. Az első kimutatás szerint, mely a „Közlelek” című szaklap jan. 18-án megjelent az idén, jan. hó 17-ig az alább megnevezett budapesti magkereskedők és elárusítók számára a következő mennyiségű magvakat plombozta le, u. m. Mauthner Ödön 556 métermássa lucerna, 105 métermássa löhere. Haldek Ignác 36 mm. lucerna, 51 mm. löhere. Ullmann Károly 176 mm. lucerna, 53 mm. löhere. Magyar keresk. részvénytársaság 185 mm. lucerna, — löhere. Magyar mezőgazdák szövetsége — lucerna, 71 mm. löhere. Szász Alphon 20 mm. lucerna, 22 mm. löhere. Frommer A. Hermann 6 mm. lucerna, 4 mm. löhere. — Statisztikai szempontból a m. kir. vizsgáló állomás fenti kimutatásának az a legérdekesebb mondata, hogy e cégek közül az egyik, névszerint a Mauthner cég egymaga több lucernát plombozott, mint az összes többi budapesti magkereskedő együttvéve. Közgazdasági szempontból pedig nagyon is helyes elhatározás a kimutatások nyilvánosságra hozatalát, minthogy általuk világosan betekinthez a gazda a különféle magánus cégek üzemebe és forgalmába és e csatlakozó kimutatások révén aztán világosan láthatja azt is, melyik cég felé irányul leginkább a gazdaközönség általános és legnagyobb bizalma.

Piaci árak

Nagyenyeden, 1893. év. február hó 5-án.

Egy hektoliter tisztabuza	—	5	40	kr.
„ „ elegy „	—	4	70	„
„ „ rozsa	—	4	—	„
„ „ kukoricza	—	3	20	„
„ „ zab	—	4	50	„
Marha hus kilója	—	—	48	„
Borju „ „	—	—	44	„
Sertés „ „	—	—	40	„
Egy köbméter fa	—	2	50	„

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Báli selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csikozott, kockázott, mintázott, damaszott stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban) pestabéri és vámmentesen szállít: HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyár a ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (4)

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és általános ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyösség, bizserés, hányás, fejfájás, savanyú felhűgés, hámenes, gyomorgöngyösség, feleletes nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöngyösség, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult felújítását, a menyenyiben ez a gyomorbetegséget, gyomorbetegségek, étellekkel, italokkal, gúszlók, májok és hámorrtócsáknál.

Említt bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitünően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg a 70 kr.

Magyarországi forrást: **Török Bertalan** gyógyszerész-tudós Budapest, Király utca 12. sz.

A végleges és alirást tisztelesen tessék megtekinteni! Csak oly csepepeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (Török Bertalan) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcsépek** valódiságát a lódián kaphatók.

Nagyenyeden
Kovács József gyógyszerész urnál.
Balázsfalván
Schieszl Károly gyógyszerész urnál.
(8-43.)

A Sáska féle ház kiadó.

Értekezhetni Magyar-utca 17. sz. a.

A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár igazgatósága

folyó évi január hó 31-én tartott ülésében az ide

rendes közgyűlés

napját **folyó évi február 12-én, vasárnap d. e. 11 órára** tüzte ki a város ház ülés termébe melyre az alábbirt tisztelt részvényeseket van szerencsénk meghívni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az intézet múlt évi működéséről.
2. A felügyelő bizottság jelentése a számadások megvizsgálása és a mérleg megállapításáról.
3. A nyereség felosztása, az osztalék meghatározása és a jótékonycélra szánt összeg hovatfordítása iránti határozat.
4. Két kilépő igazgatósági- és két felügyelő bizottsági tag helyének választás utján való betöltése.

Nagy-Egyeden 1893. január 31-én.

Dr. Magyar Károly,
elnök

Sz. 599—1893.

közig.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött Alsófehérmegye, magyar-igeni szolgabírói járásba, Benedek Felső-Gáld, Mindszent és Alsó-Gáld községekből alakított benedeki körjegyzői állásra, mely évi 400 frt fizetés, 60 frt lakbér, 35 frt irodai átalány, 60 frt körjegyzői küldönc, végül szabályrendeletileg megállapított munkadíjak szedésével van egybekötve, ennel pályázatot hirdetek s felhívom pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-sa szabványainak megfelelően felszerelt folyamodványaikhoz **f. év febr. 22-ig** bezárólag adják be.

A választás folyó évi február hó 23-án d. e. 10 órakor fog a benedeki bíró házában megtartatni.

A magyarigeni járás főszolgabírájától,
Magyar-igen, 1893. jan. hó 28-án,

Csuka Domokos,

1—3 szolgabíró, t. b. főszolgabíró.

12. szám vh.
1893.

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-sa értelmében, ennel közíró teszi, hogy a balázsfalvi kir. bíróság 1631—1892. számú végzése által tóháti Déak Stefan javára a tóháti görög-keleti egyház községe ellen 100 frt tőke és járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bírói ag lefoglalt és 504 frtra becsült tóháti Buzila Nikulak és Buzila Jónnal, mint alperes egyházközségnek, általuk főzrovatal alapján az egyház hivatott felhajtott 504 frt magán követelésből álló ingóságok 100 frt tőke, ennek 1890. év október hó 1-5 napjától járó kamatai 16 frt 5 kr, megállapított eddigi 4 frt 50 kr jelen hirdetményi és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés utján eladotnak.

Mely árverésének a balázsfalvi kir. bíróság 1690. 1892. sz. kiküldést rendelő végzés folytán Tóháton a községi irodában leendő eszközésre **1893. év február hó 10-ik** napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozók onnell oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladotni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.
Kelt Balázsfalván, 1893. évi január hó 29 napján.

Thát György,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 204—1894.

k. ig.

Pályázati hirdetmény.

Az alsófehérmegye verespataki járáshoz tartozó verespataki egészségügyi körben, mely 13,161 lakost számlál, a körorvosi állás betöltendő lévén, ennek betöltése érdekében az 1886. évi XXII. t. c. 82. §-sa alapján pályázatot nyitok.

Ezen közegészségi körhöz tartoznak Verespatak, Mogyos nagyközségek a bucsumi körjegyzőség községei vagyis Bucsuni, Muska és Karna községek.

Javadalmazása évi 500 frt, mely összeg havi előleges részletekben Verespatak nagyközség pénztárából veendő fel; a látogatási díjak, nappali 20 kr, az éjjeli órákban 40 krban vannak megállapítva. Köteles a megválasztott körorvos az egészségügyi kör minden községet havonként egyszer beutazni s a szegényeket díjtalanul gyógykezeltetni. — A megválasztandó körorvos Bucsuni községben köteles lakni.

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden 1893.

A pályázni szándékozókat felhívom, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-sa illetőleg az 1876. évi XIV. t. c. 43. §-sa értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket **1893. évi febr. hó 28-ik napja d. u. 5 óráig** a vezetésem alatti szolgabírószághoz nyujtsák be, később érkező pályázatokat nem fogadok el.

A választás Verespatak nagyközség házában 1893. évi március hó 7-én d. e. 10 órakor tartatik meg az 1886. évi XXII. t. c. 77—83 §§-ban megszabott módon.

A megválasztott körorvos köteles allomását 1893. év március 15-ig elfoglalni.

Verespataki járás főszolgabírája.
Verespatakon, 1893. évi január hó 24-én.

Imreh Károly,
főszolgabíró.

1—3

Sz. 370—1893.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérmegye, kisenyedi járásában rendszeresített vingárdi és pókafalvi körorvosi állomásra ennel pályázatot hirdetek:

1. A körorvos évi fizetése 500 forint, mely összeg előleges havi részletekben a csoportosított községek által felhatalmazott község pénztárából fizetteik. — Ezenfelül a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak szedhetők.

2. A vingárdi kör áll a kutfalvi és vingárdi körjegyzőséghez tartozó 6 községből; székhelye és a fizetés kiadásával megbízott község: Vingárd; a pókafalvi kör áll a pókafalvi, örmény-székesi és buzai körjegyzőséghez tartozó 12 községből, székhelye: Székás-Preszák; a fizetés kezelésével Buzd község bizatott meg.

Felhívom mindazon orvostudorokat, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-sa 1. pontjában, illetőleg az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-ában körülirt okmányokkal felszerelt pályázati kérsüket folyó évi **március hó 8-ig** bezárólag hozzám annál is inkább nyujtsák be, mivel később érkezett kéresek figyelembe vétetni nem fognak.

A választás a vingárdi körre nézve 1893. március 12-én d. e. 10 órakor Vingárdon, a pókafalvi körre nézve 1893. március 13 napján Sz-Preszákán a körjegyzői irodában fog megtartatni.

A kisenyedi járás főszolgabírájától.
Koncza, 1893. január hó 29-én.

Pongrácz Géza,
főszolgabíró.

1—2

Sz. 204—1893.

kig.

Pályázati hirdetmény.

Az Alsófehérmegye verespataki járáshoz tartozó abrudfalvi egészségügyi körben, mely 10,223 lakost számlál, a körorvosi állás betöltendő lévén, ennek betöltése érdekében az 1886. évi XXII. t. c. 82. §-sa alapján pályázatot nyitok.

Ezen közegészségi körhöz tartoznak az abrudfalvi körjegyzőség községei vagyis Abrudfalva, Szohodol és Kerpenyes községek.

Javadalmazása évi 500 frt, mely összeg havi előleges részletekben Abrudfalva község pénztárából veendő fel; a látogatási díjak nappal 20 kr, az éjjeli órákban 40 krban vannak megállapítva. Köteles a megválasztott körorvos az egészségügyi kör minden községet havonként egyszer beutazni s a szegényeket díjtalanul gyógykezeltetni.

A megválasztandó körorvos Abrudfalva községben köteles lakni.

A pályázni szándékozókat felhívom, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-sa, illetőleg az 1876. évi XIV. t. c. 43. §-sa értelmében felszerelt pályázati kérvényüket **1893. évi febr. hó 28-ik napja d. u. 5 óráig** a vezetésem alatti szolgabírószághoz nyujtsák be. Később érkező pályázatokat nem fogadok el.

A választás Abrudfalva község házában 1893. év március hó 6-án d. e. 10 órakor tartatik meg az 1886. évi XXII. t. c. 77—83. §§-ban megszabott módon.

A megválasztott körorvos köteles allomását 1893. év március 15-ig elfoglalni.

Verespataki járás főszolgabírája.
Verespatakon, 1893. évi január hó 24-én.

Imreh Károly,
főszolgabíró.

1—3